

credem că nu balonul — fie el și din cea mai desăvârșită mătase de parașută și îndeplinind toate condițiile acustice necesare — este cadrul ideal pentru un spectacol de teatru. Poate că e o dovadă de insuficient modernism, dar preferăm, în speță, să nu fim... luați în balon.

T. S.

Știri din . . .

U.R.S.S.

● Revista sovietică „Teatr” nr. 1/58 publică un interesant articol de N. A. Mihailov, ministrul Culturii al U.R.S.S., intitulat „Pășind în anul 1958”. Relevind marile succese pe care le-au înregistrat teatrele sovietice în cursul anului 1957, autorul articolului insistă cu deosebire asupra importanței și semnificației Festivalului teatral unional, care „a demonstrat nemaiîntlnitul avânt al activității teatrale” în Uniunea Sovietică. Spectacolele prezentate în cadrul festivalului „au dărmat scornirile revizioniste în legătură cu uniformitatea artei teatrale sovietice, demonstrând o autentică varietate de genuri teatrale, o diversitate a căutărilor pe planul îmbogățirii repertoriului, ca și în domeniul formei scenice, al rezolvărilor regizorale și stilurilor interpretative”. Rezultatele festivalului, precizează N. A. Mihailov, creează toate premisele pentru ca arta teatrală sovietică să îndeplinească importante sarcini trasate de Partidul Comunist pe planul educației ideologice și estetice a poporului. Pentru a duce la bun sfârșit sarcinile primite este necesar, în primul rând, ca „teatrul să întărească neconținut legătura sa cu viața”. În al doilea rând: „Spectacolul teatral sovietic trebuie să educe prin puterea exemplului pozitiv; trebuie să fie create personaje pe care să dorești a le imita, iar pentru asta personajele trebuie să fie în primul rând oameni vii și nu simple scheme; teatrul trebuie să educe în rindurile poporului o neobosită împotrivire față de tot ce frinează înaintarea noastră victorioasă spre comunism”. Cea mai importantă armă de luptă a teatrelor este repertoriul și, în special, repertoriul original contemporan.

„Spectatorul așteaptă, în primul rând — scrie N. A. Mihailov — ca teatrele să-i ofere o imagine limpede, creată cu talent, asupra zilei de astăzi, asupra lucrurilor ce preocupă azi poporul. Un bun spectacol cu temă actuală este întotdeauna și un succes „de casă”, pentru a folosi o expresie dragă administratorilor teatrali”. Pe de altă parte, teatrele trebuie să studieze posibilitățile existente pentru a lărgi repertoriul cu piese aparținând dramaturgiei republicilor unionale frățești, cit și dramaturgiei țărilor de democrație populară. Totodată, teatrele „trebuie să aleagă mai activ și cele mai bune lucrări din dramaturgia progresistă a țărilor capitaliste”.

Un rol important în dezvoltarea artei teatrale sovietice revine teatrologilor și criticilor de teatru.

În încheierea articolului său, N. A. Mihailov preconizează câteva din acțiunile ce trebuie inițiate pe planul mișcării teatrale în cursul anului 1958. Astfel, vor fi organizate câteva festivaluri „Primăvara teatrală”. Totodată, vor avea loc la Moscova decade ale artei republicilor frățești. În afara acestor manifestări teatrale, N. A. Mihailov sugerează posibilitatea organizării unui festival „I. Franko”, a unui festival „L. Tolstoi”, cit și a altor manifestări similare, care ar reuni un număr limitat de colective artistice.

● Un nou *Hamlet* pe scena sovietică! De data aceasta, prezența cunoscutei tragedii shakespeariene pe așul teatral sovietic se datorește Teatrului „Vahtangov”. Rolul prințului este interpretat de M. Astangov, artist al poporului din U.R.S.S., în timp ce Ofelia este interpretată de o tinăra actriță, E. Dobronarova, proaspătă absolventă a Institutului de teatru. Regia spectacolului este semnată de B. Zahava și M. Astangov.

La premieră au fost de față, printre alții, reprezentanții diplomației ai Marii Britanii și Canadei în U.R.S.S.

● Festivalul teatrelor de copii și tineret, organizat la 1 februarie la Moscova, a reunit în capitala Uniunii Sovietice 11 colective artistice, reprezentind aproape toate republicile unionale. În cadrul festivalului, Teatrul Central pentru Copii din Moscova a reprezentat *În căutarea fericirii* de V. Rozov, *Sombrero* de S. Mihalkov, *În numele revoluției* de M. Șatrov. Teatrul tinărului spectator din Kiev a prezentat spectatorilor

moscoviți În numele revoluției de M. Satrov și Poveste despre Ciugaistre de P. Voronko. De un deosebit succes s-au bucurat și spectacolele Teatrului tinărului spectator din Leningrad — unul dintre cele mai vechi teatre din Uniunea Sovietică — cu piesele *O echipă muzicală* de D. Delia și *În grădiniile liceului*, aceasta din urmă închinată tinerții lui Pușkin.

● Teatrul „L. Meshișvili” din orașul Kutaisi, unul dintre cele mai vechi teatre din R.S.S. Gruzină, a reprezentat de curând în premieră piesa *Vocea inimii* de G. Kelbakian. Lucrarea se inspiră din viața tinerilor mineri. Repertoriul teatrului mai cuprinde printre altele *Angelo* de Victor Hugo, *Komola*, o dramatizare după un roman al lui Rabindranath Tagore, ca și comedia *Drept în inimă* de S. Dadian, reprezentată pentru prima oară pe scena gruzină cu 25 de ani în urmă.

● Teatrul de Satiră din Moscova a invitat-o recent pe Eva Klenova, artistă a Teatrului Național din Praga, să susțină rolul Viviei Warren în câteva spectacole cu piesa *Profesiunea d-nei Warren* de Shaw, care se reprezintă de mai multă vreme pe scena acestui teatru. Eva Klenova a interpretat rolul în limba rusă, dovedind o bogată gamă de însușiri interpretative. Presa sovietică a elogiât în unanimitate performanța actriței pragheze, care, încadrându-se în stilul și spiritul spectacolului, a relevat o concepție personală asupra rolului interpretat.

● Redacția revistei de specialitate „Teatr” a convocat recent în sala mare a Casei Actorului din Moscova o consfătuire a criticilor de teatru. La această consfătuire au participat critici teatrali din Moscova, Leningrad, ca și cei din republicile unionale.

În prima zi a consfătuirii, E. D. Surkov a prezentat un raport în legătură cu „Situția și sarcinile criticii teatrale”.

● Creația cunoscutei scriitoare ucrainene Lesia Ukrainka a intrat de mult în patrimoniul cultural al popoarelor sovietice. Alături de poeziile și povestirile scriitoare, se bucură de o mare popularitate și piesele ei de teatru. Recent, Teatrul Rus din Kiev a reprezentat piesa *În desis* de Lesia Ukrainka. Premiera a dobândit amploarea unui important eveniment artistic, deoarece piesa nu a fost încă reprezentată în limba rusă.

Acțiunea se desfășoară în America de Nord, în secolul al XVII-lea. Eroul prin-

cipal, sculptorul Richard Iron, se ridică împotriva concepțiilor mistice, a fanatismului și obscurantismului așa-numiților puritani. Richard Iron este un îndrăgostit de libertate, care știe să jertfească pe altarul acestei iubiri, bunătatea și gloria, liniștea și viitorul său. Singur, neajutat, dar mai ales neînțeles de cei mai mulți, sculptorul iese înfrunt din această luptă împotriva fățărniciei sociale. Dar Iron nu pierde încrederea în dreptatea cauzei sale și în victoria ei finală.

Spectacolul *În desis* a fost pus în scenă de N. Sokolov.

● Anul acesta, la 27 octombrie, Teatrul Academic de Artă „M. Gorki” din Moscova va sărbători 60 de ani de activitate. În cinstea acestui eveniment, colectivul artistic al teatrului pregătește câteva noi spectacole, printre care : *A treia patetica* de N. Pogodin, ultima parte a trilogiei închinată lui Vladimir Ilici Lenin (rolul lui Lenin va fi interpretat de B. Smirnov), *Livada cu vișini* de Cehov, într-o nouă montare scenică datorită lui V. Stanișin, *Trei surori* de Cehov într-o nouă distribuție. Trebuie menționat că în *Livada cu vișini* va apărea alături de A. Tarasova, A. Stepanova, A. Gribov, M. Kedrov etc. și o proaspătă absolventă a studiului M.H.A.T., L. Kocanova care va interpreta rolul Anei Totodată, Teatrul Academic va reprezenta piesa dramaturgului englez A. Cronin *Jupiter se amuză* și lucrarea brazilianului G. Figuiereido *Vulpea și strugurii*.

Un important eveniment al vieții teatrale sovietice îl va constitui, fără îndoială, spectacolul cu *Pădurea rusă*, o dramatizare a romanului cu același nume de Leonid Leonov, pe care-l va pune în scenă N. Goriakov.

Spre sfârșitul anului 1958, Teatrul Academic de Artă va sărbători într-un cadru solemn aniversarea a 100 de ani de la nașterea lui Nemirovici-Dancenکو.

Pe lângă bogata activitate artistică ce o va desfășura pe propria-i scenă, Teatrul Academic de Artă va demonstra înalta valoare a artei interpretative ruse și dincolo de hotarele Uniunii Sovietice. Astfel la 15 mai, M.H.A.T-ul va prezenta la Londra, în sala „Sadler Wallis”, *Trei surori*, *Livada cu vișini*, *Unchiul Vanea* de Cehov și *Bătrânețe zbuciumată* de L. Rahmanov. Aceleași spectacole în interpretarea actorilor

sovietici figurează și pe afișul actualei stagiuni a Teatrului Națiunilor, colectivul M.H.A.T.-ului urmînd să pōposească la Paris, spre sfîrșitul lunii iunie. În fine, după toate probabilitățile, în luna noiembrie, Teatrul Academic de Artă va întreprinde un turneu în Japonia.

Belgia

● Formația „Compagnie des Galeries” a inițiat la începutul acestei stagiuni un ciclu de spectacole clasice, menite, în primul rînd, să popularizeze lucrările dramatice mai puțin jucate în ultima vreme, dintre care recent, au fost reprezentate *Les folies amoureuses* (Nebuniile dragostei) de Jean François Regnard și *L'Âne et le ruisseau* (Măgarul și riul) de Musset.

R. P. Chineză

● Teatrul Popular de Artă din Pekin a reprezentat recent *Urma tigruului* de Go Mo-Jo. Cu acest spectacol, teatrul a demonstrat pe viu că între arta realistă contemporană sau „drama modernă vorbită” (denumire ce se atribuie în mod curent teatrului de tip european) și teatrul tradițional muzical pot exista trăinice punți de legătură. Piesa lui Go Mo-Jo narează, în modalitățile dramei moderne „vorbite”, evenimente aparținînd unei epoci istorice cuprinse între anii 403—221 î.e.n. Regizorul Tzao Tziu-in a transpus scenic textul dramatic, folosind și elemente caracteristice dramei tradiționale, ca costume-simbol, acompaniament muzical specific, o anume plastică a mișcărilor.

Spectacolul a stîrnit o vie dezbaterē în coloanele presei, mai ales în jurul folosirii modalităților tradiționale în realizarea scenică a spectacolelor moderne. Unii dintre criticii și oamenii de teatru chinezi s-au pronunțat împotriva procedului. Alții, în schimb — și aceștia au întrunit aproape majoritatea — au îmbrățișat cu căldură experiența încercată de către Teatrul Popular de Artă.

Iată, spre exemplu, punctul de vedere al criticului Cian-Gen: „Spectacolul de teatru modern nu trebuie să se bazeze exclusiv pe drama vorbită, ci el poate cuprinde în aceeași măsură cîntece și muzică. Teatrul nostru contemporan este încă foarte tînăr. De aceea, nu este cu nimic dăunătoare tendința de a-l îmbogăți cu modalitățile elaborate de-a lungul secolelor de actorii teatrului tradițional”.

Iar regizorul principal al Teatrului Muzical de Dramă din Pekin, A. Tzia, subliniază în coloanele ziarului „Jenminjibao”: „Importanța spectacolului *Urma tigruului* constă, în primul rînd, în faptul că a reușit, atît prin interpretarea actoricească, prin realizarea scenografică, jocul luminiilor, cît și prin acompaniament muzical, să îmbine organic două sisteme teatrale diferite”.

În timpul discuțiilor a fost subliniată ideea că celelalte colective teatrale nu sînt de fel obligate să-și însușească rezultatele dobîndite de Teatrul Popular de Artă; dimpotrivă, ele au toată latitudinea să caute-sigure căile cele mai indicate pentru crearea unei arte contemporane înaintate.

Grecia

● Cu cîteva luni în urmă a apărut la Atena un volum intitulat „Teatrul 1957”. Lucrarea întocmită de Th. Krita și A. Vusuni reflectă destul de complet principalele evenimente teatrale ale anului 1957, în Grecia. Astfel, în cuprinsul celor 272 de pagini cîte numără volumul, sînt prezentate aproape 100 de spectacole ale teatrelor din Atena, cît și festivalurile de la Epidaur și Atena. Totodată, volumul oferă cititorilor, textele complete a opt piese, printre care *Pescărușul* de Cehov (reprezentată de către Teatrul Național), *Cercul de cretă caucazian* de Brecht (Teatrul de Artă) și *Jurnalul Annei Frank*. Un important capitol al cărții, intitulat „În afara culiselor”, relatează aspecte de la congresul internațional de teatru (care a avut loc la Atena) și manifestările prilejuite de „Ziua Veakis” (consacrată memoriei marelui actor). În această zi a fost reprezentat *Oedip-Rege*, cu o distribuție ce reunea pe toți

actorii care altădată l-au secundat pe Veakis în spectacolul respectiv. Rolul titular a fost deținut de un elev al regretatului actor.

R. P. Polonă

● La Varșovia a luat ființă de curind un nou teatru, intitulat „Cintecul polonez”. Noul lăcaș de cultură își va consacra activitatea popularizării cîntecului polonez. Obiectivele urmărite prin înființarea acestui teatru sînt, pe de o parte, stimularea creației compozitorilor de muzică ușoară, iar pe de alta, combaterea influențelor dăunătoare ale muzicii de dubioasă calitate importate din Apus, care, prin răspîndirea ce o capătă, are o înriurire negativă asupra esenței vii, sănătoase a cîntecului polonez.

Repertoriul noului teatru va cuprinde scenete, bucăți de muzică de dans, balade și cîntece satirice.

Franța

● Anul acesta, stagiunea Teatrului Națiunilor găzduiește un număr sporit de spectacole muzicale. Astfel, R. D. Germană este prezentă pe afișul teatral cu *Condamnarea lui Lucullus*, singurul libret de operă scris de Brecht, pe care o va reprezenta Opera din Leipzig. Muzica acestui spectacol a fost compusă de Paul Dessau. La rîndul său, și Germania Occidentală a preferat să trimită anul acesta la Paris colectivul Operei din Berlin, al cărei repertoriu variat cuprinde printre altele *Regele cerb* de Henze. Iugoslavia, Anglia, Statele Unite își aduc contribuția la reușita acestui program muzical. Glyndebourne Festival Opera (Anglia) va prezenta *Falstaff* de Verdi, în timp ce „American Ballet Theatre” din New York încheie ciclul muzical printr-un spectacol coregrafic.

Cît privește spectacolele de dramă, ele prilejuiesc reapariția pe scena Teatrului Națiunilor a merituoasei formații a Teatrului Marocan într-un spectacol clasic: *Bolnavul inchipuit* de Molière. Mai semnalăm prezența unor trupe ca: Teatro de Buenos Aires, cu un repertoriu în care argentinianului Alberto de Zavalía i se alătură numele francezului Prosper Méri-

mée, Kungliga Dramatiska Teatern (Suedia), compania Morelli-Stopa cu o piesă de Diego Fabri, Old Vic cu *Henric VIII* și *Hamlet*, Teatrul Național Grec cu un repertoriu antic: *Medeea* de Euripide, *Antigona* de Sofocle și *Adunarea femeilor* de Aristofan, și M.H.A.T.-ul.

Austria

● Viena trăiește astăzi pe planul mișcării teatrale un fenomen semnificativ și ciudat, mai ales pentru o țară cu veche și consacrată tradiție teatrală. Este vorba de apariția unor „teatre în beci” (Kellertheater), adică a unor colective teatrale reduse ca număr, ce activează în săli amenajate în beciurile cafenelelor. Așadar, viața teatrală din „capitala teatrelor în agonie” cum a fost caracterizată Viena de un om de teatru austriac, părăsește treptat vechile edificii teatrale, monumente de artă arhitectonică — pe care municipalitatea a început să le transforme în garaje, magazine universale, sau pur și simplu să le dărime — și se refugiază în pivnițe neîncăpătoare, prost aerisite, dar probabil închiriate pe taxe mai accesibile. Noii mecenați ai teatrului austriac fiind totuși, niște cefegii interesați în primul rînd să-și asigure beneficii cît mai mari, în timpul spectacolului spectatorilor li se servesc mîncăruri și băuturi ca în orice cafenea respectabilă. Prima formație teatrală de acest fel a fost „Theater der Courage” care, deși a debutat cu o piesă polițistă de duzină, s-a străduit, în linii generale, să se mențină pe linia unui repertoriu necomercial. Recent a luat ființă un al doilea „teatru în beci”, teatrul „Die Tribüne”, care a ales drept spectacol inaugural *Raskolnikov* de Dostoievski. Într-unul din numerele ziarului cehoslovac „Divadelni Noviny”, Vladimir Prochazka descrie astfel scena noului teatru: „Scena are o deschidere mică, iar actorul aproape că atinge tavanul cu capul. Interpreții pot face cel mult trei pași spre fundul scenei și cinci spre ieșirea în culise”.

Și totuși, pe această scenă-jucărie, *Raskolnikov*, prezentat în decoruri reduse la minimum, a fost o pildă de artă scenică realistă, prilejuind interpreților un adevărat triumf.

Existența „teatrelor în beci”, nevoite să officieze actul artistic în aburul capuținere-lor și al ceaiurilor cu rom, ni se pare a fi cel puțin un document dezavantajos pentru cultura unei țări.

Italia

● Recent a fost inaugurat la Universitatea Internațională de Studii Sociale din Roma un curs de regie la televiziune. Conducător al cursului a fost numit regizorul Daniele D'Anza, care în ultima vreme s-a consacrat în întregime spectacolelor teatrale televizate. Cursul va insista îndeosebi pe două probleme esențiale: limbajul artistic al televiziunii și principiile estetice caracteristice acestui gen de spectacol.

R. P. Bulgaria

● Teatrul Tineretului din Sofia a prezentat în premieră piesa *Al nouălea val* de Nikolai Vapțiarov. Numele dramaturgului se leagă strins de istoria mișcării muncitorești bulgare dintre cele două războaie mondiale. Poet, prozator și dramaturg, Nikolai Vapțiarov a fost un luptător înflăcărat împotriva asupririi capitaliste, pentru triumful cauzei clasei muncitoare. Opera sa literară reflectă încrederea scriitorului în victoria apropiată a socialismului, în viitorul luminos al proletariatului. Nikolai Vapțiarov și-a pierdut viața în lupta împotriva fascismului.

Piesa *Al nouălea val* a fost scrisă în jurul anului 1930. Dramaturgul a abordat în cuprinsul piesei câteva din problemele fundamentale ale mișcării muncitorești din epoca dată: necesitatea desfășurării unei lupte organizate și a combaterii acțiunilor anarhice.

Premiera s-a bucurat de o primire deosebit de călduroasă.

R. D. Germană

● Volkstheater din Rostock prezintă în premieră dramatizarea lui Piscator după *Război și Pace* de L. Tolstoi. Rolul Nata-

șei Rostova este deținut de actrița Karla Runkehl.

● Cu prilejul aniversării a 60 de ani de la nașterea lui Bertolt Brecht, Teatrul din Karl Marx Stadt a organizat un matineu literar și teatral, care s-a bucurat de un mare succes. De altfel, aniversarea lui Brecht a prilejuit manifestări similare pe scenele multor teatre din R.D.G.

Sudan

● În Sudan ființează câteva teatre profesioniste și semiprofesioniste. Putem cita astfel Ansamblul Dramatic și Muzical Sudanesez, Teatrul Sudanesez Contemporan, Ansamblul Hartuma și altele.

Dintre toate aceste formații, cea mai veche este Ansamblul Dramatic și Muzical, înființat în anul 1936. La începutul activității sale, ansamblul purta denumirea de Societate Teatrală și organiza spectacole doar în școli. Abia în anul 1940, actorii formației au început să ofere reprezentații și pentru marele public. Ceva mai târziu, ansamblul a dobândit un local propriu în orașul Omdurman, unde a început să lucreze statornic. În anul 1946, formația își schimbă numele în Ansamblul Dramatic și Muzical al orașului Omdurman, pentru ca în anul 1950 să i se atribuie denumirea pe care o păstrează pînă astăzi. Între timp, ansamblul și-a construit o nouă sală cu o capacitate de 200 de locuri. Trebuie precizat că toate sălile de spectacol din Sudan sînt, de fapt, teatre de vară, spectacolele avînd loc în aer liber. După dobîndirea independenței, guvernul sudanez a inițiat construirea unor noi teatre: unul în orașul Khartoum, cu o capacitate de 800 de locuri, și unul mai mic, la Omdurman. În anul 1953, Ansamblul a înființat o filială permanentă la Cairo. Pentru desăvîrșirea pregătirii profesionale a actorilor, conducerea Ansamblului a trimis o serie de cadre artistice să frecventeze cursurile școlilor dramatice din Italia și Egipt.

Cît privește repertoriul Ansamblului Dramatic, el include cele mai de seamă lucrări ale dramaturgiei universale clasice și contemporane. Formația își concentrează îndeosebi eforturile înspre lărgirea repertoriului universal și crearea unui repertoriu național. Activitatea Ansamblului Dramatic

și Muzical, conjugată cu aceea a numeroși muzicieni, publiciști, scriitori sudanezi, contribuie eficient la dezvoltarea culturii sudaneze, care, datorită stăpînirii colonialiste, nu s-a putut dezvolta în trecut.

R. Cehoslovacă

● Uniunea artiștilor de teatru din R. Cehoslovacă a dat publicității planul de activitate pe anul 1958. Spicuim cîteva din acțiunile preconizate :

Organizarea unei conferințe în legătură cu actualul stadiu de dezvoltare al criticii teatrale. Întocmirea unui referat privind situația dramaturgiei din ultimii ani, cit și elaborarea unui raport în legătură cu dezvoltarea scenografiei și valoarea realizărilor scenografice. Pentru întocmirea respectivelor referate, menite să servească drept bază pentru o amplă dezbateră, Uniunea a creat două comisii, una formată din secretarii literari ai citorva teatre, cea de a doua cuprinzînd o seamă de pictori scenografi.

Uniunea va organiza, în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Culturii, un festival al spectacolelor pentru tineret. Festivalul se va bucura de participarea tuturor teatrelor.

În cursul lunii iulie se va organiza la Ceske Krumlov un festival teatral urmat de seminarii și discuții pe marginea problemelor de construcție dramatică și regie.

Totodată, Uniunea elaborează în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Culturii un proiect de reorganizare a tradiționalului festival „Recolta teatrală”.

● Teatrul de Stat din Ostrava a prezentat în premieră cehoslovacă poemul dramatic *Moartea mamei Jugovici* de scriitorul iugoslav Ivo Vojnovici. Poemul se inspiră din evenimentele istorice ale anului 1389.

Japonia

● Două formații teatrale japoneze : „Sinkey” și „Tingey” și-au reunit forțele pentru a reprezenta pe scena teatrului Hayuh-za, o dramatizare după romanul *Munții liniștiți* de cunoscutul scriitor progresist Sunao Tokunaga.

Munții liniștiți prezintă aspecte din lupta muncitorilor și țăranilor japonezi pentru obținerea unor condiții mai umane de lucru, pentru cîștigarea unor libertăți și drepturi democratice.

Presa progresistă japoneză a întimpinat cu mult interes spectacolul celor două formații, consacrîndu-i ample cronici. Astfel, ziarul „Kayva fudzin”, după ce subliniază că dramatizarea nu trădează romanul, precizează : „Deși întimplările zugrăvite în piesă se petrec în primii ani după război, ele trezesc un puternic ecou în rîndurile spectatorului de azi, care găsește în piesă multe lucruri consonante cu realitățile Japoniei contemporane”.